

Казки про мудрість

Циган косарем

Циган косарем

Зайняв господар цигана, щоб йому косив. Дав йому обід, полудник добрий і фляшку горівки, та й казав, жиби йшов косити на сіножаттю. Циган прийшов на сіножаттю, горівку випив, обід з'їв, та й ліг собі спати під дубом в холодку. Виспався, доїв решту їжі, що ся залишило, а трави стільки викосив, щоб не помнув, як лягав спати. Ось вже й вечір, взяв циган косу на плечі і йде додому. Прийшов додому, питається єго господар: - А чи багато викосив, цигане? - Я, - каже циган, - викосив від дуба до дуба. Господар собі подумав, що там дубів багато, то й циган викосив файний кавалок. То поставив фляшку горілки циганові на столик, казав жінці пирогів зварити. Циган то випив, поїв, та й пішов додому ночувати. На другий день той господар знову кличе цигана траву косити. Але там коло цигана сусід косив, і він сказав тому господареві, кільки той циган скосив, сказав єму, що той спав цілий день. Господар то вислухав, і каже жінці: - Ми підемо косити без обіду, а ти нам ніби винесеш обід. Візьмеш горщики гірші, намастиш їх сметаною. А я, як ти будеш здалеку йти, буду до тебе бігти і кричати, але щоб ти пізно на поле йшла, то як побачиш мене, кидай горщики і втікай. А циган косить, та й косить. Вже сонце високо, циган їсти хоче, а жінка господаря все не йде. А господар каже: - Е, вона як прийде, то я їй дам! І тут йде господиня. А той господар: "Я їй дам, я її заб'ю!" І біжить до неї з косою. А вона взяла кошик, кинула об землю, та й горшки побилися, а вона сама взяла та й втекла додому. Прибіг циган, ті черепочки облизує і каже: - Ай, пане господарю, що ви наробили? Сметана розлилася... - Ну, - каже господар, - косимо вже до вечора, уже увечері надолужимо. Косили вони до вечора, і вже йдуть додому. Прийшли додому, а жінка вже наварила пирогів, борщу, сироватки цілий горщик і каші з молоком. Циган горілки випив, кільки кавалків хліба з'їв, бо голодний був. Поставила єму господиня борщ — він борщу добре попоїв, насипала єму сироватки — він і її з'їв, поставила єму каші з молоком — він трохи з'їв, і вже не може їсти, вже наївся. А як поставила єму пироги, ще й миску сметани, то він каже господині: - Знали, як готувити, та не знали, як давати... Якби ви сироватки не давали, а давали пироги... А він ті пироги вже їсти не міг, то пхав одного в рота, а другого за пазуху кидав. Виліз з-за столу, та й став посеред хати і чекає, щоб господар заплатив єму, за то що косив. А господар мав наймита, та й каже єму, щоби брав цигана гуляти. Наймит як закрутив цигана в танці, то тому тріс гудзик і всі пироги з-за пазухи повилітали. Та й пішов додому без платні, бо як вже досить наївся, то вже не ховай за пазуху. Записано Осипом Роздольським у с.Берлин (сучасної Львівської обл.), від Миколи Кравіцкокого, в 1894 році. Стель запису збережено.